

Smittevern - tvungen undersøkelse og isolasjon i sykehus

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: Prosedyre
Sist endret: 08.08.2023

Dokumentet vil evalueres fortløpende og oppdateres ved behov.

1. HENSIKT

Prosedyren skal sikre korrekt saksbehandling og forsvarlig gjennomføring av smittevernlovens kapittel 5, hvor det gis anledning til tvangstiltak overfor pasienter som ikke følger pålegg om undersøkelse, behandling og isolering ved allmennfarlig smittsom sykdom.

2. ANSVAR

Vakthavende infeksjonslege, vakthavende lege medisin og vakthavende psykiater
Smitteverneverlegen

3. FREMGANGSMÅTE

3.1. Bakgrunn for vedtak

En smittet person med en allmennfarlig smittsom sykdom har plikt til å ta imot og følge den personlige smittevernveiledningen som lege gir for å motvirke at sykdommen blir overført til andre og plikt til å la seg isolere dersom det er nødvendig. Dersom personen ikke etterlever smittevernveiledningen, kan tvangstiltak iverksettes, jfr sml § 5-2 og § 5-3. Tvang skal bare brukes som siste utvei når frivillige tiltak i kommunen ikke har ført frem.

3.2. Begjæring og vedtak om tvungen undersøkelse og isolering

Kommuneoverlegen i pasientens oppholdskommune utformer begjæring om tvang og sender dette til smittevernnemnda, som er fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Oslo og Viken.

Smittevernnemnda fatter vedtak om tvungen legeundersøkelse og tvungen isolering.

3.3 Hastevedtak om tvang – sml § 5-8

Kommuneoverlege kan sammen med vakthavende infeksjonsmedisiner fatte hastevedtak om tvungen legeundersøkelse eller tvungen isolering.

På dagtid hverdager, er vakthavende infeksjonsmedisiner tilgjengelig på 1088. Ellers er vakthavende overlege tilgjengelig på 2609 og internummer 2351/1056. Dersom vedkommende ikke er infeksjonsmedisiner, skal vedkommende kontakte vakthavende infeksjonsmedisiner ved Ullevål sykehus på telefon: 22 11 73 50.

Kommuneoverlegen sender hastevedtaket til smittevernnemnda med kopi til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hastevedtaket gjelder inntil 7 dager, og dersom frivillig isolering fortsatt ikke er mulig, må kommunelegen utforme en etterfølgende ordinær begjæring til smittevernnemnda som skal behandles innen utløpet av de 7 dagene.

3.4 Isoleringens varighet

Varighet av isolering følger de nasjonale retningslinjer til enhver tid. Smittevernnemnda kan gjøre vedtak om å forlenge isolering ved tvang dersom frivillighet fortsatt ikke kan oppnås, i første omgang opptil tre uker. Ved nytt vedtak kan isoleringstiden forlenges

med opptil seks uker om gangen inntil ett år fra første vedtak. Dersom det er nødvendig å fullføre behandling av allmennfarlig smittsom sykdom av særlig alvorlig karakter for å forhindre smitteoverføring, kan vedtaket forlenges utover ett år.

3.5 Gjennomføring av isolering ved SIV

Pasienten skal isoleres i egnet sykehusavdeling eller sengepost, jfr sml § 5-3. Pasientens fysiske og psykiske tilstand ved innleggelse avgjør hvilken enhet på sykehuset som er best egnet til å ta imot pasienten til innleggelse, med hensyn til smittevern, pleie og sikkerhetsmessige tiltak for å gjennomføre en effektiv isolering.

Der pasienten har en atferd/tilstand på bakgrunn av psykisk lidelse eller ruslidelse som tilsier at egnet behandlingssted vurderes å være i Klinikk psykisk helse og avhengighet, skal vakthavende infeksjonsmedisiner/ vakthavende overlege medisin og vakthavende psykiater på telefon: 913 88 863, sammen beslutte behandlingssted ut fra hva som er best for pasienten og smittevernhensyn. Smittevernoverlegen konsulteres.

Ved isolering skal det gis forsvarlig og omsorgsfull hjelp i alle situasjoner, og ikke benyttes mer omfattende eller inngripende tiltak enn det som er nødvendig for at pasienten ikke smitter andre, og det må sørges for forholdsmessighet mellom inngrep og risiko. God faglig tilrettelegging for mest mulig frivillighet består selv om det er fattet et vedtak som gir adgang til bruk av tvang.

Eksempel på tiltak for å forhindre smitte ved tvungen isolering er

- kortvarig skjerming på rom
- kortvarig låsing av dør. Pasienten må hele tiden kunne komme i kontakt med ansatte som har en omsorgs- og hjelpefunksjon
- kortvarig fastholding, føring og lignende tiltak
- samt tiltak som beskrevet i pkt 4 i [Frivillige og tvungne smitteverntiltak \(covid-19\) Helsedirektoratet](#)

Bruk av særlig inngripende og belastende tiltak som for eksempel belter og lignende mekaniske tvangsmidler vil det ikke være adgang til.

Mer om gjennomføringen er beskrevet i pkt 3 i [Frivillige og tvungne smitteverntiltak \(covid-19\) Helsedirektoratet](#)

3.6 Bistand fra politiet

Politiet skal ikke stå for selve tilbakeholdelsen eller vakthold, men kan bistå med innbringelse ved for eksempel rømming eller i konkrete tilfeller/oppdrag. Når det konkrete oppdraget er løst er politiets arbeid ferdig.

Politiet kontaktes på telefon: 02800 ved konkret oppdrag og 112 i nødsituasjoner.

3.7 Utskriving og opphevelse av vedtak

Tvangsvedtaket skal vurderes opphevet av overlege der pasienten er innlagt i samarbeid med kommuneoverlege så snart vilkårene for innleggelsen ikke lenger foreligger. Smittevernoverlegen konsulteres.

Vedtaket skal oppheves når ett av følgende er oppfylt:

- Behandlingen av sykdommen har redusert smittefaren slik at andre smitteverntiltak enn tvungen isolering kan iverksettes.
- Sykdommens naturlige forløp har redusert smittefaren slik at andre smitteverntiltak enn tvungen isolering kan iverksettes.
- Kommuneoverlegen melder at frivillighet kan prøves på nytt.

3.8 Journalføring

Vedtaket, bruk av tiltak, behov for bistand fra politiet og andre relevante og nødvendige opplysninger lagres i pasientjournalen.

4. GENERELT

Lenke til kommuneoverlegene i Vestfold og Telemark:

<http://sivnettet/webpro/dokument/Kommuneoverleger-Vestfold-og-Telemark.pdf>

Eksempel på ordlyd i vedtak:

Tvangsvedtak etter smittevernloven kap.5 – COVID-19

Vedtaket om tvungen legeundersøkelse eller isolering i sykehus etter Smittevernlovens §5-3 og §5-8 – hastevedtak.

Det fattes herved vedtak om tvungen isolering i sykehus av (navn/fnr) på bakgrunn av positiv COVID-19 PCR test. Vedtaket begrunnes med at (navn) har store utfordringer med å ivareta smitteverntiltak i form av (beskriv aktuelle smitteverntiltak). Det er forsøkt med frivillig (beskriv aktuelle smitteverntiltak).

Etter en helhetsvurdering synes (legeundersøkelse eller tvungen isolasjon i sykehus) av (navn) å være nødvendig for å kontrollere situasjonen og forebygge spredning av COVID-19.

Tvungen skal gjennomføres så skånsomt som mulig.

Kommuneoverlege i (navn) kommune

.....

Vakthavende infeksjonslege, Sykehuset i Vestfold HF

.....

Kontaktinformasjon <https://www.fylkesnemndene.no/no/kontakt/>

5. INTERNE REFERANSER

[1.6.7.1.2.2](#) [Helsehjelp til pasienter ved manglende samtykkekompetanse og motstand](#)

[1.6.7.1.2.4](#) [Vedtaket om helsehjelp til personer uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen - skjema](#)

6. EKSTERNE REFERANSER

[Regional smittevernplan okt 2020](#)

[Pasient- og brukerrettighetsloven](#)

[Psykisk helsevernloven med kommentarer](#)

[Smittevernloven](#)

[Allmennfarlige smittsomme sykdommer](#)

[Frivillige og tvungne smitteverntiltak \(covid-19\) Helsedirektoratet](#)

7. VEDLEGG